

Biologické posouzení akce: „Revitalizace parku nemocnice s poliklinikou Orlová“

V Brně: 10.09.2020

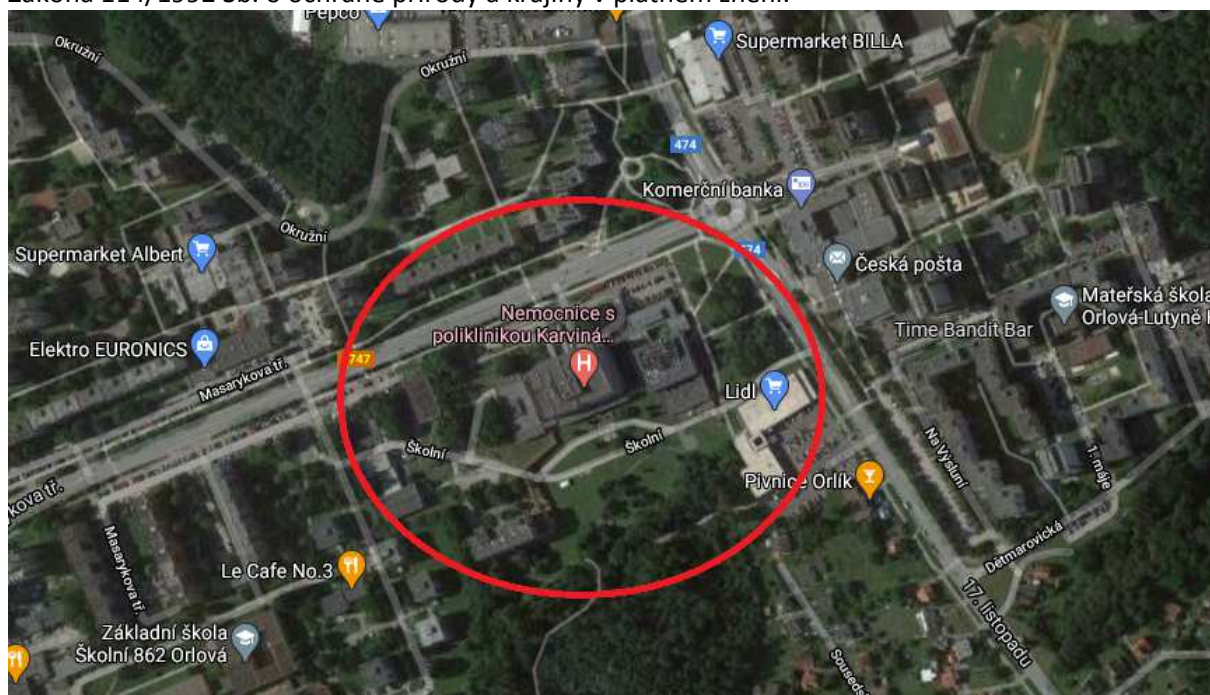
Zpracovatel posouzení:
Ing. Miroslava Polachová
Hamry 1026/10
614 00 Brno
IČ: 6859704
DIČ: CZ6859704

Objednatel:
Florstyl s.r.o.
Panská 25
686 04 Kunovice
IČ: 60731346
DIČ: CZ60731346

Zadání:

Zpracování biologického posouzení území pro realizaci projektového záměru s názvem „**Revitalizace parku nemocnice s poliklinikou Orlová**“. Zpracování biologického posouzení dle metodiky vydané AOPK ČR nevyžaduje rozsah biologického hodnocení zpracované autorizovanou osobou dle §67 Zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny v platném znění.

Orientační zakres umístění akce (přesné hranice jsou zakresleny ve výkresech projektu).

Popis situace a záměru:

Cílem projektu jsou sadové úpravy soukromé zeleně na plochách Nemocnice s poliklinikou Orlová. Zeleň v řešeném území buď chybí, nebo je ve zhoršeném zdravotním stavu, druhové složení a kompoziční řešení je nevhodné a plochy nejsou schopny dostatečně plnit požadované funkce vyhrazené zeleně. Řešené území je v zanedbaném stavu. Dřeviny jsou v zhoršeném zdravotním stavu, v důsledku zanedbání péče. Cílem projektu je řešení nutných opatření a doplnění dřevin. Díky výsadbě mladých listnatých dřevin a keřů dojde k dlouhodobé stabilizaci území, posílí se ekologická stabilita, zvýší se pestrost porostů a podíl použitých domácích dřevin a tím i prostor pro posílení biodiverzity v území. Hlavním přínosem projektu je obnova zeleně tak, aby byla zajištěna provozní bezpečnost v území a aby zeleň plnila nejen funkci vyhrazené zeleně, ale také funkci ekologickou.

V projektu je navrženo k pokácení 75 kusů stromů a k odstranění 97,5 m² keřů. Jedná se převážně o stromy a keře, které jsou do budoucna (i vzhledem ke svému zhoršenému zdravotnímu stavu a vitalitě) neperspektivní. Jako nová výsadba je navrženo 79 ks listnatých domácích druhů dřevin – *Acer campestre*, *Acer platanoides*, *Carpinus betulus*, *Quercus petraea*, *Prunus avium*, *Prunus avium Plena*, *Sorbus aucuparia*, *Sorbus torminalis*, *Tilia platyphyllos*. Součástí návrhu je také odstranění některých nevhodných keřových skupin a dosadba nových keřových výsadeb.

Projekt „Revitalizace parku nemocnice s poliklinikou Orlová“ zpracovali v září 2020 firma Florstyl, s.r.o. Ing. Lenka Kaničková, Ing. Anna Kučková, Ing. Soňa Petényiová, zodpovědným projektantem je Ing. Markéta Sprinzlová.

Informace a údaje z tohoto projektu byly využity pro identifikaci území, stromů a keřů v terénu a k celkovému biologickému posouzení lokality a dopadu projektu na místní biotu.

Metodika:

V průběhu podzimu 2020 byli zkoumáni bezobratlí živočichové s vazbou na stromy a keře v místě plánované akce. Z obratlovců byla během hnízdního období 2020 pozornost soustředěna na ptáky, netopýry a veverky a jejich případná hnízda, jakožto i potenciální hnízdiště (duté stromy) a pobytové znaky. Průzkum byl zaměřen zejména na druhy zvláště chráněné dle Vyhlášky 395/1992 Sb. v platném znění, a na druhy uvedené v Červených seznamech (např. Červený seznam bezobratlých) (Farkač et al. 2005). Hmyz byl hledán individuálně na kmenech, větvích, listech, ve dřevě či zalezlý pod kůrou, štěrbinách kůry atp., dále na houbách rostoucích na kmenech stromů atp. Brouci a některé larvy, byly determinovány v laboratorních podmínkách. Posuzovány byly taktéž charakteristické výletové otvory ze dřeva a z borky stromů a charakteristické požerky ve dřevě. Větve stromů a keřů byly oklepány do sklepače o rozměrech 1x1m a spadený hmyz byl následně odebrán a determinován. Dále byl proveden prosev detritu, bezobratlí z něj byli následně extrahováni v laboratorních pomoci xereklektoru. Při průzkumu fauny ptáků byla pozornost zaměřena především na vyhledání případných hnízd či dutin. Ptáci byli vyhledáváni vizuálně pomocí dalekohledu a poslechem zpěvu. Prostudovány byly i případné záznamy v nálezové databázi ochrany přírody (dále jen NDOP).

Výsledky:

Vegetace:

Jedná se o území s přehoustlou výsadbou dřevin (podrobně viz dendrologický průzkum). Bylinné patro je tvořeno trávničky s převahou kulturních trav a příměsí běžných kvetoucích bylin.

Seznam všech zjištěných druhů v lokalitě:

Brouci (Coleoptera):

slunéčko (*Harmonia axyridis*)
slunéčko sedmítečné (*Coccinella septempunctata*)
slunéčko (*Propylea quatuordecimpustulata*)
drabčík (*Tachyporus chrysomelinus*)
páteříček (*Rhagonycha fulva*)
kožojed (*Anthrenus scrophulariae*)
blýskáček (*Meligethes aeneus*)
hlodník (*Latridius minutus*)
hlodník (*Enicmus rugosus*)
hlodník (*Cortinicara gibbosa*)
polník (*Agrilus viridis*)
polník (*Agrilus sulcicollis*)
lenec (*Abdera flexuosa*)
lenec (*Orchesia micans*)
tesařík (*Anisarthron barbipes*)
potemník (*Diaperis boleti*)
potemník (*Eledona agricola*)
Mycetophagus quadripustulatus
Mycetaea subterranea
červotoč (*Ptilinus pectinicornis*)

Motýli (Lepidoptera):

bělásek řepový (*Pieris rapae*)

babočka admirál (*Vanessa atalanta*)
babočka paví oko (*Inachis io*)
babočka bodláková (*Vanessa cardui*)

Ploštice (Heteroptera):

kněžice páskovaná (*Graphosoma lineatum*)
ploštička běžná (*Rhyparochromus pini*)
ruměnice pospolná (*Pyrrhocoris apterus*)

Ptáci (Aves):

pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)
zvonek zelený (*Carduelis chloris*)
sýkora koňadra (*Parus major*)
kos černý (*Turdus merula*)
červenka obecná (*Erithacus rubecula*)
brhlík lesní (*Sitta europaea*)
vrabec domácí (*Passer domesticus*)
holub domácí (*Columba livia domestica*)
hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*)
strakapoud velký (*Dendrocygna major*)

V době průzkumu nebylo zaznamenáno žádné hnízdo.

Savci (Mammalia):

V době průzkumu nebyli zaznamenáni žádní zástupci savců. Lokalita je však potenciálním biotopem netopýrů a veverek, jejich výskyt tak nelze zcela vyloučit.

Seznam zjištěných zvláště chráněných druhů:

Nebyl zjištěn žádný druh.

Seznam zjištěných druhů zařazených do červených seznamů:

Nebyl zjištěn žádný druh.

Závěry a doporučení:

- Nalezené druhy živočichů lze označit za běžné až hojné s absencí ochranné či bioindikačně významnějších druhů.
- Při průzkumu nebyl zaznamenán žádný zvláště chráněný druh živočicha, ani jeho pobytové znaky.
- I když se na první pohled zdá, že kácením dojde ke snížení biologické rozmanitosti území, opak je pravdou. Ve většině případů budou káceny stromy ve skupinách, které silně stíní okolní prostory. Prosvětlení zvýší oslunění ostatních stromů, což zajistí značně větší atraktivitu prostředí pro vývoj saproxylických druhů organismů, kteří obecně (zejména se zřetelem na vzácné a ohrožené druhy) vyžadují osluněné dřevo a řídké porosty s malým zápojem a zakmeněním. Díky prosvětlení zároveň dojde ke zmohutnění stromů, tím pádem dojde k jejich stabilizaci. Větší, mohutnější a stabilnější stromy (zároveň osluněné) pak poskytují více vhodného prostředí jak pro bezobratlé, tak pro obratlovce (zejména ptáky). Takové stromy také déle žijí a jsou méně náchylné na poškození, čili zajišťují dlouhodobou perzistenci prostředí pro nejrůznější druhy bezobratlých i obratlovců. Ořez větví zároveň sám o sobě zajistí větší stabilitu a životnost ošetřených stromů.
- Díky realizaci záměru dojde k náhradě geograficky nepůvodních a stanovištně nevhodných druhů dřevin a křovin za druhy geograficky původní a stanovištně vhodné. V tom lze spatřovat značný přínos pro místní biotu zejména s výhledem do budoucna s dlouhodobou perspektivou, kdy geograficky původní a stanovištně vhodné stromy a křoviny budou zdejšími živočichům poskytovat

více vývojových možností, potravu atp., zároveň pak nebude docházet k degradaci půdy a tím i edafonu.

- Biologicky významnější stromy budou ošetřeny – bude u nich proveden ořez, díky čemuž se prodlouží životnost těchto stromů, a tedy i jejich perzistence jako biologicky zajímavějšího habitatu.
- Jako další klad projektu lze spatřovat výsadbu několika druhů dřevin, které v lokalitě chybí, nebo jsou zastoupeny jen minimálně. Výsadba lip do budoucna pozitivně ovlivní populaci krasců lipových (*Lamprodila rutilans*), výsadba třešní a dalších ovocných stromů zase podpoří např. krasce třešňového (*Anthaxia candens*) a přítomnost jilmů může podpořit dalších několik vzácných druhů saproxylických brouků (jilmy hostí specializované druhy krasců a tesaříků, které patří v České republice mezi jedny z nejohroženějších – *Anthaxia hackeri*, *A. manca*, *A. deaurata*, *A. tuerki*, *Exocentrus punctipennis*, *Saperda punctata*), na duby je zase bionomicky vázáno nejvíce xylofágních druhů hmyzu. Všechny tyto skupiny organismů byly zjištěny v širším okolí, pravděpodobnost postupného osídlení je tedy reálná.
- Výsadba starých ovocných odrůd má pozitivní vliv i z kulturně-historicko-biologického hlediska.
- Na žádném ze stromů nebyly zjištěny zvláště chráněné druhy hmyzu, hnízdo ptáků a ani dutina vhodná k hnízdění, stejně tak nebyli zaznamenáni netopýři či veverky ani jejich pobytové znaky. Přesto nelze nikdy přítomnost těchto živočichů zcela vyloučit. Z důvodu eliminace případných negativních vlivů doporučuji dodržet následující podmínky:
- Během realizace záměru bude vykonáván **biologický dozor odborně způsobilou osobou (chiropterolog, entomolog)**, která zajistí minimalizaci případných negativních vlivů na cenné druhy včetně jejich biotopu.
- Kácení provést v jarním období od 15.3. – 31.3., ošetřování dřevin 15.3. – 15.4., v podzimním období kácení od 1.10., ošetření od 15.9. – obojí do 15.11. za teploty nad 10 °C tzv. šetrným způsobem
- V místech zjištěného výskytu dutin vést řezy v předpokládaném zdravém dřevě nad a pod dutinou, pokud možno ne skrz dutinu; odříznutou část stromu s dutinou spustit na zem pomocí plošiny či lana (pokud možno ve vodorovné poloze) a ponechat na místě minimálně 24 hodin s nezakrytým vstupním otvorem.
- V případě nálezu netopýrů během kácení okamžitě zastavit práce (odříznutou část stromu s úkrytem ponechat na bezpečném místě) a další postup neprodleně konzultovat s chiropterologem a Záchranou stanicí Bartošovice (602 271 836, 723 648 759).
- Na místě kácení bude k dispozici papírová krabice pro případné umístění nalezených jedinců netopýrů do doby předání pracovníkům záchranné stanice.
- Pracovníci, kteří budou fyzicky provádět kácení a ořezy budou žadatelem poučeni o možném výskytu netopýrů v dutinách, o šetrných postupech kácení a postupu při nálezu netopýrů.
- Je nezbytné v žádném případě neasanovat, nedesinfikovat a nevyškrabávat dutiny, „zrcátka“ atp. Takové činnosti jsou fatální pro ohrožené saproxylické organismy.

Na základě provedeného biologického posouzení a průzkumu lze vyvodit, že záměr nebude mít žádný negativní vliv na zvláště chráněné druhy živočichů či rostlin a ani jinak nekoliduje se zájmy ochrany přírody. Naopak lze konstatovat, že záměr bude z hlediska ochrany přírody prospěšný s perspektivou do budoucna a poskytne prostředí (a z atraktivní její) pro zdejší živočichy, celkově zvýší biodiverzitu území a posílí ekosystémové funkce v lokalitě. Z výše uvedených důvodů doporučuji záměr k realizaci v plném rozsahu.

Použité podklady:

BÍLÝ S. 1989: Krascovití (Buprestidae). Academia, Praha, 51 s.

FARKAČ J. KRÁL D. et ŠKORPÍK M. (eds.) 2005: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

HŮRKA K. 2005: Brouci České a Slovenské republiky. Beetles of the Czech and Slovak Republics. Kabourek, Zlín, 390 s.

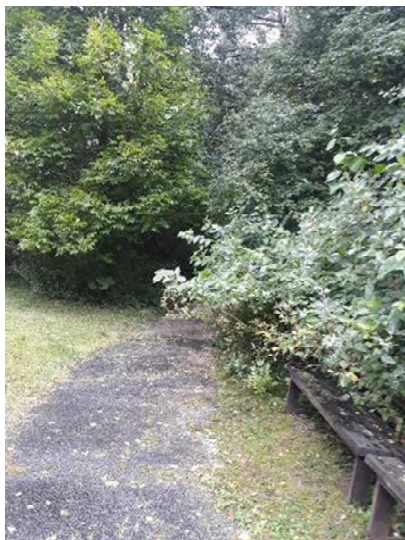
JELÍNEK J. (eds.) 1993: Check-list of Czechoslovak Insects IV (Coleoptera). Seznam československých brouků. Folia Heyrovskyana Supplementum 1: 1 -172.

SLÁMA M. E. F. 1998: Tesaříkovití, Cerambycidae, České republiky a Slovenské republiky (Brouci – Coleoptera). Milan Sláma, Krhanice, 383 pp.

VYHLÁŠKA 395/1992 Sb. v platném znění.

Přílohy:

Obr. 1) Území převážně tvoří přerostlé nálety dřevin a keřů, které vrůstají do budov a mobiliáře.

Obr.2) Nevhodné jehličnaté dřeviny, chybící kvetoucí výsadba dřevin a keřů.

br. 3) Vyšlapané chodníčky kolem nemocnice, chybící komunikace v parku u nemocnice

